Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 304. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЛИСТОПАДА 1952 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 304. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 14, 1952. VOL. LX

ПРОЩАЛЬНІ ГОСТИНИ В БІЛОМУ ДОМІ

Вашингтон. — Впродовж найближчих двох тижнів мають відбутися дві прощальні гостини в Білому Домі, як про це сповіщає секретарка товариських справ, пані Джеймс М. Гелм. Обидві улаштовує пані Труман. Найближчого тижня відбудеться підвечірок для працівничок у бюрах Білого Дому, а наступного тижня після того буде влаштована обідна перекуска для жінок урядовців при Білому Домі. Водночас появилися запрошення на гостини для пані Труман, улаштовані деякими організаціями з дипломатичних кіл. Перед Днем Подяки прийде з Ню Йорку до Білого Дому дочка президента панна Маргарета Труман і з цієї нагоди відбудеться прийняття для приятелів рідні Труманів з стейту Мизурі. Ще не устійнене, коли нова перша жінка країни", тобто пані Двайт Д. Айзенгавер прийде до Білого Дому, щоб перебрати на себе обов'язки господині, як це водиться традиційно при зміні господаря в урядовій резиденції президента.

Незалежно від товариських зустрічів у Білому Домі йдуть приготування до передачі влади в руки нововибраного президента ген. Двайта Д. Айзенгавера. Призначений ним його заступник в Бюджетовім Бюрі, дітройтський банкір Джозеф М. Додж, вже відбув свої перші конференції з урядовцями, щоб зазнайомитися з кінцевим бюджетом през. Трумана, запланованим на 85 більйонів долярів. Він каже, що не хоче в нічому впливати на складання бюджету, тільки дістати точні інформації про різні рубрики витрат і скласти звіт нововибраному президентові, коли він прийде на зустріч з през. Труманом у вівторок наступного тижня. Давніше пляновано цю зустріч на понеділок 17 листопада. Айзенгавер запросив до себе на конференцію до Огоста, в стейті Джорджія, на п'ятницю нюйоркського губернатора Тамеса Е. Дюї в справі своєї поїздки до Кореї, а це викликало поголоски, що Дюї може бути кандидатом на секретаря стейту нової адміністрації. Не виключене, що Дюї може товаришити Айзенгаверові до Кореї.

Конвенція К.І.О. відкликана на два тижні

Питсбург. — Містопредсідники і виконні урядовці Конгресу Індустріяльних Організацій, що зібралися на похорон голови К. І. О. Филипа Моррея, погодилися з думкою, що треба відкласти річну конвенцію організації на два тижні. Вона буде відкрита 1-го грудня і відбудеться в Атлантик Сіті, замісць у Лос Анджелес, як це було заплановане за життя Моррея. Таке пред'явлення має бути вирішене цілою Виконною Радою, яка саме збирається на наради. У понеділок мають бути подані до публічного відома фінансові звіти. Заки збереться конвенція, велика організація К. І. О. залишається без керми, бо статут не передбачує тимчасової влади, одначе з уваги на необхідність ... справи ведуть містопредсідники Аллан С. Гейвуд і секретар Джеймс Кері.

Сенатська комісія припинила слідство проти комуністів в О.Н.

Ню Йорк. — Сенатська комісія безпеки несподівано припинила дальші допити над діяльністю комуністів в Об'єднаних Націях тому, що сен. Пат Мек Карран виїздить, разом з жінкою, до Південної Америки. Він повернеться щойно 24 грудня і розкриє публічно „дуже важливі справи" як він це сказав перед кореспондентами. До Південної Америки він їде в характері голови комісії асигнувания фондів, щоб, як, каже, провірити, на що витрачується американські фонди.

Депортація комуніста

Ню Йорк. — Впливовий діяч текстильної юнії, Петер Гарісіадес, після найрізніших зусиль відтягнути виконання судового вироку про депортацію, мусив, врешті, піддатися цьому вирокові. Після того, як була доведена його участь в Комуністичній партії, його справою зайнявся Верховний Суд ЗДА, — тож Гарісіадес вже не мав можливости дальшого відклику. Депортований прибув до ЗДА з Греції в 1916 році і перебував тут досі, здобувши громадянство ЗДА. Тепер Гарісіадес має 49 років. Він вирішив, разом з своєю родиною, поїхати до Польщі, де уряд цієї країни запропонував йому право притулку. На свою батьківщину він не побажав вертатись, сподіваючись переслідувань і навіть загрози життю за свої переконання.

„ПОГОЛОСКИ" ПРО ВИБУХ ВОДНЕВОЇ БОМБИ ВИГЛЯДАЮТЬ ПРАВДИВИМИ

Вашингтон. — Члени спільної конгресової комісії атомової сили висловили турботу про можливе зломання таємниці про нові досліди з атомовою бомбою, коли в газетах появилися описи вибуху водневої бомби, які наочних свідків вибуху нової атомової „надбомби", якого наслідки, виявляються просто жахливими. Описи вибуху коло острова Еніветок на Тихому океані, що появилися між ін. в часописові „Лос Анджелес Екзамінер", представлять давнюбомбу як дитячу іграшку, в порівнянні з новою. Свідок, що мав находитися у віддалі 30 миль від місця вибуху, сказав, що кораловий острів, на якому здетоновано бомбу, цілком щез, а під час вибуху піднялася вгору в виді велетенських стовпів вогнення куля, яка зростала об'ємом і на кінці перемінилася в форму гриба, що гнав угору з неперебаченою швидкістю. Подібні описи появилися в інших газетах, як „Діма Нюз" в Огайо, та „Мішіген Сіті Нюз Діспеч" в Індіяні. Вони твердять, що перший вибух „надбомби" відбувся 1. жовтня в год. 7.15 ранку, а другий вибух 1 листопада, у цьому самому часі. Сен. Джан В. Брікер з Огайо, який належить до комісії атомової сили, заявив, що він зажадає урядового вияснення, як це сталося, що такі вісті появилися в пресі, коли з уваги на безпеку, комісія береже всі подробиці в найбільшій таємниці. Він і сен. Борк Гікенлупер, кажуть, що комісія тримається засади не подавати до публічного відома нічого про нові проби з атомовою бомбою, доки вони не викінчені. У теперішньому випадку, за вістями в газетах, ідеться про водневу та плютонову бомби, про які була мова як про можливу зброю в майбутності. Сенатори кажуть, що вони не можуть ані потверджувати таких вісток, ані їх заперечувати ані навіть дискутувати.

ПРИГАДКА ПРО РУЗВЕЛТОВІ СПРОБИ НЕДОПУСТИТИ ДО РОЗЛАМУ МІЖ СОВЄТАМИ Й ПОЛЬЩЕЮ

Вашингтон. — Колишній підсекретар стейту в кабінеті Франкліна Д. Рузвелта, Сомнер Веллес і колишній амбасадор до Москви, Аверел Гарріман, складаючи свідчення перед палатною слідчою комісією в справі масакри офіцерів і вояків польської армії коло Катиня, заперечили, наче б уряд затаїв факти в справі згаданого. вбивства. Комісія, яка прослідкує цю справу, хоче довідатися про подробиці цього огидного злочину, який, на думку комісії, сповнила Москва і тому покликує свідків для насвітлення цієї справи. Веллес був підсекретарем в рр. 1937-1943, отже в часі, коли Німеччина оголосила, що то Совєти допустилися масового вбивства. Тому, що цю справу несподівано подав до прилюдного відома польський прем'єр Владислав Сікорскі, вістря Сталіна звернулося негайно проти нього і Сталін загрозив, що він порве зв'язки з Польщею, якщо Сікорскі буде обвинувачувати Москву в цьому злочині, який Москва приписувала Німеччині. Рузвелт негодував на Сікорского за це, що він не порадився наперед Америки й Англії, що з цею справою зробити, а самий зажадав від Міжнародного Червоного Хреста її прослідити. Не зважаючи на те, Рузвелт пробував не допустити дорозламу між Польщею й Совєтами, та все таки Сталін доконав свого і порвав зв'язки з Польщею. Коли три місяці пізніше того, в липні 1943 р. Сікорскі пустився в дорогу, з своєю дочкою з Гібралтару до Англії літаком і літак вибух в повітрі а в катастрофі згинув Сікорскі, Веллес „завжди думав", що це сталося в наслідок саботажу. Веллес переконаний, що „Росія шось вияснила" перед Сікорским і тому хотіла його позбутися. Кол. американський амбасадор до Москви, адм. Вільям Стандлі, сказав під час допиту, що за його часів, тобто у 1943 р. департамент стейту порозумівався безпосередньо з Кремлем і він не знав нічого про цю справу, одначе перед своїм виїздом з Москви набрав переконання,що то Москва допустилася масакри в Катині.

Фордів Фонд має допомогти переміщеним особам зжитися з новим середовищем

Женева. — Вирішили видати 500,000 долярів із загальної суми Фордового Фонду 2,900,000 долярів на те, щоб переміщені особи в Европі могли легше достосуватися до нових життєвих умов. З цих грошей ніщо не сміє йти на допомогу втікачам. Півмільйона долярів розділили між такі агенції: Світова Рада Церков, Краєва Католицька Допомогова Конференція, Світова Лютеранська Федерація, ІМКА, Френдс Сервіс Коміті та Амерікен Джуїш Джойнт Дістрібюшен Коміті. Гроші з того фонду мають іти на те, щоб допомогти втікачам влаштуватися на нових місцях поселення. Надіються, що до зросту того Фордового Фонду причиняються й інші чинники. Лютеранська Світова Федерація дістала $38,540 і за ті гроші переселила німецьких виселенців із країн Східної Европи на фарми у південно-західній Франції, які знищив був пожар 1950 р. Ті нові німецькі поселенці вже продукували такі жнива в Франції, що висловлюється бажання, щоб більше німецьких родин приїздило туди. ІМКА дістала 150,000 долярів, які мають допомогти молодим людям достосуватися до нових обставин. В тій цілі творяться нові осередки в Німеччині і Франції, які допомагали б юнакам вростати в землю на нових місцях поселення.

Републіканці про двопартійний режим

Вашингтон. — Губ. Шерман Адамс з Ню Гемшир, що грав важливу ролю в передвиборчій кампанії ген. Айзенгавера, заявив, що нововибраний президент носиться з думкою вести двопартійну адміністрацію, призначуючи на важливі федеральні становища як републіканців так і демократів. Адамс виявив це в інтерв'ю, поміщеним в „Нюзвік Магазин", кажучи, що нововибраний президент не почувається „зобов'язаним наставовляти самих тільки републіканців на урядові становища", значить, що багато демократів віддали свої голоси на нього. Крім того Айзенгавер шукатиме за талановитими людьми до своєї адміністрації, без уваги на партійну приналежність, пише Адамс. — Про подорож генерала до Кореї пише губернатор, що вона має на меті дати нагоду розглянути спосіб ведення війни через безпосередній контакт з армією, одначе це не значить, що кінець війни вже на овиді. Щодо організації Конгресу, то демократи підготовляють своїх кандидатів на провідників до різних комісій. На важливий пост провідника меншини в Сенаті вибирають кандидатуру сен. Ліндона В. Джансона з Тексасу.

Фільм про Роммеля викликав колотнечу в Арґентіні

Буенос Айрес. — З приводу висвітлювання в столиці Арґентіни фільму „Лис пустелі", що його випродуковано в ЗДА, повстала колотнеча серед численної місцевої німецької колонії. Часопис „Фрайє Прессе", що є органом німецьких неонацістів, гостро виступив проти продуцентів фільму, закидаючи їм незнання дійсности та викривлення образу генерала Роммеля, який був у меншій мірі героєм боротьби в пустелі, як діячем спротиву проти Гітлера. Противники націзму, навпаки, гостро виступили проти давнього націстського уряду Німеччини, закидаючи Гітлерові вбивство Роммеля та шкодуючи, що військова змова проти Гітлера прийшла запізно.

418 совєтських громадян в ЗДА

Вашингтон. — Департамент стейту виявив, що кількість совєтських громадян, які живуть у Злучених Державах, більша від кількости американських громадян, що живуть у Совєтах, у відношенні трьох до одного. Останні урядові дані вказують, що 1-го липня находилися в ЗДА — 418 совєтських урядовців і представників совєтських урядових агенцій. Їх жінок та дітей, а в Совєтськім Союзі було тоді 130 американців.

Комуністи закидають „антидержавну діяльність" польському єпископові

Варшава. — Комуно-польська преса почала сильну кампанію проти римо-католицького єпископа Катовиць Станіслава Адамського, закидаючи йому „антидержавну активність". З цих обвинувачень виходить, що єпископ Адамський два тижні тому був зорганізував в церквах своєї дієцезії підписування петицій в справі відновлення навчання релігії в школах.

ВІЙНА СЛОВАМИ І ДІЛАМИ

Комуністичну агресію в Кореї відбивають алянти — можна б сказати — „словами і ділами" теж на фронті. На фото: в передовій лінії фронту заінстальовано голосник, при допомозі якого алянти переконують комуністичних вояків, щоб вони перестали проливати кров за інтерес кремлівських народовбивців. Але біля голосника „на всякий випадок" поставлено теж вояка, з готовою до стрілу рушницею. Кого з комуністів не переконають слова, того переконає куля.

СОВЄТИ НАТЯКАЮТЬ НА ЗГІДЛИВІСТЬ В СПРАВІ НОВОГО СЕКРЕТАРЯ О.Н.

Об'єднані Нації, Н. Й. — Представники совєтського бльоку на теперішній сесії Генеральної Асамблеї дають до зрозуміння, що вони не будуть робити завеликої проблеми з вибору когобудь із згаданих кандидатів, але в дипломатичних колах вважають, що совєтські представники справді готові погодитися на нового кандидата, щоб своєю опозицією не призвести до того, що на пості генерального секретаря залишиться Трігве Лі. Совєтські представники, виходило б, прийшли до переконання, що новий секретар вже не може бути надавленим до них більше негативно, як був Трігве Лі. З поінформованих кол повідомляють, що Трігве Лі хоче зрезигнувати, якщо Об'єднані Нації погодяться на нового кандидата, але він готов залишитись на тому пості, якщо б вибір нового кандидата попав в „мертву точку" звичайних східньо-західних суперечностей. Власне таке становище Трігве Лі мало вже наперед викликати „згідливість" совєтських преставників. Згідно з чартером Об'єднаних Націй, вибір генерального секретаря переводить Генеральна Асамблея на рекомендацію Ради Безпеки. Але тому, що великодержави, отже З'єдинені Держави Америки, Британія, Франція, Совєтський Союз і Китай мають в Раді Безпеки право спротиву, то таку рекомендацію вони можуть винести тільки одноголосно. Тимчасом, совєтські делегати бойкотують ті засідання Ради Безпеки, в яких бере участь націоналістичний представник. Між членами Ради вже тепер ведуться неформальні наради в справі нового кандидата на генерального секретаря, а формальне засідання Ради в тій справі мало б відбутися впродовж двох найближчих тижнів.

Ген. Бредлі захищає тактику в Кореї

Вашингтон. — У дискусії, що її влаштувало Товариство колегії Ленд Грент, виступив шеф об'єднаних керівників штабів, генерал Омар Бредлі, який рішуче обороняв дотеперішню тактику ЗДА в Кореї й радив її продовжувати. Генерал твердив, що немає ніяких підстав зменшувати військові зусилля в Кореї, бо витривалість і терпеливість є такий самий рішальний чинник, як і сила. Не треба лякатися, що все йде повільно, а належить брати приклад з росіян, які переконані, що час діє на їхню користь. Ці совєтські переконання можуть розвіятися, якщо наші зусилля будуть одностайні і якщо зростатиме сила Північно-Американського Об'єднання. Тож можуть виявитися марними сподівання червоних на успіх їхньої тактики гри „в кота і мишу". Промовець висловився з великим признанням про стійкість стомилевого фронту в Кореї, який є могутньою греблею проти комуністичного походу. Ця гребля не дозволила червоним підкорити у 1950 і 1951 роках усю південно-західну Азію й стримала послідовне совєтське захватництво, що провадило до вибуху третьої світової війни. Дотеперішня тактика союзників у Кореї влила нові повіви у світ й надала зміст авторитетові Об'єднаних Націй. Ген. Бредлі висловив рівнож задоволення, що він виступає вже після виборів і що його виступ не може бути оцінюваний, як політичний, поскільки військовик повинен мати свої прямі обов'язки, не пов'язані з внутрішньо-політичними справами.

Беванова преса в Англії підбурює проти Айзенгавера

Лондон. — Від часу, як ген. Айзенгавера вибрали президентом ЗДА, ліва соціялістична преса в Англії, що стоїть під впливом Анюріна Бевана, веде кампанію, якою старається переконати англійців, що змагання вибраного президента закінчити війну в Кореї може довести до світової війни. Такі думки ширять оськи англійські часописи: Ди Ліберал Нюз Кронікл, Ди Дейлі Геролд, Ди Менчестер Гардієн, Ди Піпл і Трібюн. Вони твердять, що „нова адміністрація буде пробувати закінчити війну в Кореї через поширення тієї війни", бо Айзенгавер під натиском правих кіл своєї партії „зачне бомбити Китай, — навіть атомовими бомбами, і та мала війна заміниться на світову війну".

Швеція домагається звільнення інтернованого Совєтами дипломата

Стокгольм. — Шведський уряд звернувся до уряду Совєтського Союзу, домагаючись звільнення шведського дипломата Равля Валленберга, який був секретарем шведського посольства в Будапешті та виконував там всілякі допомогові функції для переміщених осіб і жертв війни. Зайнявши Будапешт в 1945 році, большевики інтернували Валленберга й хоч опісля випраздилися, що це зроблено у воєнному замішанні, проте за дипломатом пропав слід і до сьогодні. Большевики випрадуються, що він втік, але є свідки, які розмовляли з ним в одному із совєтських таборів каторжної праці. Шведське міністерство закордонних справ повідомило, що воно знає, що „Валленберг живе".

ІНДІЯ ВИДВИГНЕ НОВИЙ ПЛЯН ДЛЯ ЗАМИРЕННЯ В КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Тут з поінформованих дипломатичних джерел повідомляють, що індійський представник в Генеральний Асамблеї Об'єднаних Націй видвигне впродовж одного тижня новий плян для переломання „мертвої точки" в переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї. В цьому новому пляні мала б бути пропозиція — щоб полонених корейської війни вислати з Корейського півострова на острови біля корейського побережжя і там цілковито звільнити їх з полону. Діло в тому, що власне суперечності в справі полонених становлять головну перешкоду в дальших переговорах в справі перемир'я. Алянти стоять на становищі, що кожний полонений повинен сам добровільно вирішити, чи він хоче вертатися назад до своєї країни, а комуністи обстоюють, що кожний полонений повинен бути репатрійований, якщо він не хоче добровільно, то силою. Індійська резолюція пропонує, щоб всіх полонених перевести на острови біля побережжя центральної Кореї, забезпечити їх там відповідними харчами і мешканнями, але проголосити вільними. На острові була б окрема комісія, на яку повинні погодитись обидві воюючі сторони. Ця комісія мала б за завдання негайно репатріювати кожного полоненого, що виявить охоту на репатріяцію. Інші полонені залишалися б на острові і їм завжди був би до розпорядження відповідний транспорт, як щоб вони забажали вертатись. Комісія мала б кожночасно здавати звіт зі стану і положення полонених. Над цею пропозицією індійський представник працює вже від кількох тижнів, бо він був висланий індійським прем'єром зі спеціяльною метою інтервеніювати в корейській справі. Ще перед оформленням резолюції цей представник мав відбути конференції з совєтською, американською, британською та деякими іншими делегаціями, очевидно з кожного окремо, й вислід тих нарад мав „заохотити" його до дальшої акції. Про його акцію поінформований теж комуністичний Китай. Тимчасом — північно-корейська делегація в ОН знову пригадала, що корейський уряд і нарід ніколи не погодиться на жадні умови перемир'я, в яких не було б окремої клявзулі про об'єднання країни. На корейському фронті впродовж вчорашнього дня продовжувалися запеклі бої на центральному секторі, при чому південно-корейські війська відбили від червоних всі втрачені в попередніх атаках позиції, та відбиваючи теж всі протинаступи червоних.

Американські втрати в Кореї: 125,887

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що загальні американські втрати в Кореї за ввесь час війни виносили з кінцем минулого тижня 125,887 вояків і старшин вбитих, поранених і пропавших в акції. За минулий тиждень ці втрати збільшилися на 1,318 вояків, що становить найбільші тижневі втрати в цьому році. З загальних втрат є: 19,712 вбитих, 93,237 поранених і 12,938 пропавших в акції.

Америка позичає Японії 68 воєнних кораблів

Токіо. — Представники уряду З'єдинених Держав Америки і уряду Японії підписали тут вчора окремий договір, на підставі якого Америка зобов'язується позичити Японії цілу невеличку воєнну фльоту, зложену з 18 фригат і 50 десантних кораблів. Це становитиме перший формальний і практичний крок до передбаченого мировим договором озброєння Японії. Цей договір, опертий на таких самих умовах як були договори про відомий американський „ленд-ліз" з воєнними союзниками, був апробований Конгресом наперед, бо ще з лінні ц. р. Японія дістане теперь деякі з тих кораблів, що їх під час другої світової війни була позичила Америка Совєтам.

Японці роблять заходи для звільнення воєнних злочинців

Токіо. — Японське міністерство закордонних справ звернулось до алянтів з проханням, щоби вони звільнили останніх ще 12 засуджених більших японських воєнних злочинців, які ще перебувають у в'язниці. Цих 12 останніх засуджених належать до групи 25 більших японських воєнних злочинців, що відповідали перед міжнародним судом. Сімох з тої групи повішено, п'ятьох вмерло в наслідок хворіб, а один був звільнений, відбувши сім років покарання.

Ген. Риджвей на відвідинах в Портуґалії

Лісбона, Портуґалія. — Генерал Метью Риджвей, головний командант збройних сил Організації Північно-Атлантійського Пакту, приїхав до Портуґалії на офіційні відвідини. Його відвідини потриває три дні і він буде гостем португальського міністра оборони. Вже в першому дні своїх відвідин ген. Риджвей склав візиту португальському президентові. Разом з генералом Риджвеєм відвідують Португалію теж члени його штабу.

ІРАН ВИДВИГАЄ НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ В СПРАВІ НАФТИ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Іран зробив нову пропозицію Англії в справі розв'язки нафтового спору, що виник після того, як Іран удержавнив нафтову промисловість. Іранський представник до Економічної і Фінансової комісії ОН д-р Алі Ардалан повідомив англійського представника, що Іран готов заплатити Англії таке відшкодування за удержавнені споруди нафтового промислу, яке платила Англія своїм власникам під час націоналізації вугільного і сталевого промислів. Англійський представник сер Кліфорд Нортон заявив, що Англія зовсім не противиться скасуванні нафтового порозуміння з Іраном, але вона не може згодитися на однобічне уневажнення цієї угоди. Іранський представник нарікає, що Англія веде господарську бльокаду Ірану, а англійська зовсім не хоче шкодити господарці Ірану, але не допускає до продажу нафтових продуктів, що згідно з угодою, були б її власністю. Англійський представник дасть відповідь на ці іранські пропозиції найближчого тижня, але вже й тепер він думає, що ця іранська пропозиція — це крок наперед у розв'язці нафтового непорозуміння між Англією та Іраном.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВЕ МІЖНАРОДНЕ НАПРУЖЕННЯ

Початкові надії на можливість міжнародного відпруження на теперішній сесії Генеральної Асамблеї не тільки не виправдались, але розвіялись вже в першій зустрічі та в першій виміні думок між представниками антагоністичних таборів. На ніщо не здалась американська лагідність і компромісовість. Навпаки, вона могла ще тільки заохотити большевиків до дальшої неуступчивости та агресивности.

В останньому часі заіснувало дві події, які виразно вказують на дальше загострення міжнародного положення. Це резиґнація генерального секретаря Об'єднаних Націй Трігве Лі і новий виступ совєтського міністра закордонних справ Андрея Вишинського.

Трігве Лі уступив зі свого посту під виразним натиском Совєтів. Вже після його останнього перевибору совєтські представники і їх сателіти довший час його бойкотували. Лі був одним з тих, які від самого початку здавали собі справу з большевицької міжнародної загрози та організували проти неї відповідну оборону і спротив. Власне генеральний секретар Трігве Лі був одним з тих, які рішуче поставились проти комуністичної агресії в Кореї та були за активним міжнародним виступом проти неї, що й сталося під проводом З'єдинених Держав.

Тепер Трігве Лі уступив, вважаючи, що тим він зможе полегшити переговори з комуністами в справі замирення. Він переконаний, що новий генеральний секретар, на якого погодилися б однодушно всі члени Об'єднаних Націй, зможе більш успішно посередничати в замиренні, або щонайменше хоче скинути із себе відповідальність, що він міг бути на перешкоді до такого замирення.

Тимчасом, в дипломатичних колах вважають, що резиґнація Трігве Лі не тільки в нічому не злагіднює східньо-західного напруження, але навпаки, ще тільки загострює його. **Совєти, добившись своєю впертістю резиґнації Трігве Лі, будуть ще більш нахабні і неуступчиві. Це виявилось теж в останньому виступі Вишинського. А тимчасом, справа** вибору нового генерального секретаря дасть причину до нових суперечностей, непорозумінь і дебат, що заберуть багато часу та можуть тільки збільшити існуючі антагонізми.

Вишинський своїм другим виступом міг переконати навіть найбільш наївних, що з комуністами в жадному разі не можна договоритись. Справа перемир'я в Кореї зупинилася на проблемі полонених. Америка й аліянти стоять на становищі, що нікого з полонених не можна змушувати до повороту, тим більше до повороту до комуністичних країн, бо це було б рівнозначне з їхньою смертю. Автім, десятки тисяч полонених китайців і північних корейців самі виразно і недвозначно заявили, що вони воліли б вмерти, ніж вертатися назад під комуністичний режим. Червоні, натомість, ставлять справу примусової репатріяції полонених як умову миру або дальшої війни. Так, як тепер справа мається і як це виходить із заяви Вишинського, комуністи, переконавшись, що не можуть захопити Кореї силою, намагаються призвести до моральної капітуляції Заходу, що могло б бути початком поразки в світовому маштабі. Який вихід з того?

Деякі надії зв'язуються ще з новообраним президентом ЗДА ген. Двайтом Айзенгавером та його рішенням відвідати Корею. Але чи це може в чому небудь змінити положення? Останні події в Генеральній Асамблеї ці його завдання і добру волю ще тільки утруднюють і майже згори перерішують.

Все це робить теперішнє міжнародне положення ще більш безвиглядним і сьогодні навіть найбільш досвідчені і далекозорі дипломати не бачать можливостей на міжнародне відпруження, бо кожний компроміс та кожна згідливість із західного боку ще тільки загострюють безкомпромісовість та агресивність міжнародного большевизму.

ЗЛОВІСНА ПРОМОВА КОРНІЙЧУКА

В дебатах по головній доповіді Маленкова на 19 партз'їзді в Москві виступав О. Корнійчук. Після банальних слів возвеличування Сталіна, про щасливе життя і відданість українського народу комуністичній партії, Корнійчук сказав таке: „Українці, готуючись урочисто відзначити надходячу дату трьохсотліття Переяславської Ради, на якій відбулося воз'єднання України з Росією і об'єднання двох братніх народів в єдиній російській державі, знову звертаються до історії свого народу. Коли уважніше ми вдивляємося в своє далеке минуле, коли глибше вивчаємо героїчну боротьбу народу за свою свободу, тоді все ясніше і ясніше встає перед нами висока і шляхетна роля нашого старшого брата — великого російського народу. Він протягом віків подавав братню допомогу своїй рідній сестрі — Україні. Український нарід любить своє героїчне минуле, але вважає своєю самою найбільшою гордістю те, що йому випала честь піти першим за великим російським народом по славному шляху Жовтня, що біля колиски української совєтської держави стояли Ленін і Сталін, що будівником могутньої совєтської України, збирачем всіх її споконвічних земель являється геніяльний архітектор комунізму товариш Сталін".

Після цього Корнійчук показав другу сторону медалі: є багато познак, що український нарід хоче позбутися такого щастя і набридлої ласки товариша Сталіна і взагалі старшого брата. Корнійчук говорить, що український нарід не може бути спокійним, коли американський уряд асиґнував 100 мільйонів долярів „для організації шпіонажу і диверсій, найнявши для цієї підлої мети бандитів і ізвергів, серед яких є тричі прокляті вороги українського народу, недобитки Петлюри і Бандери. Український нарід не забув 1918 року, коли в Ясах відбулася нарада представників Америки, Англії і Франції з участю петлюрівського міністра, на якій Америка представила петлюрівським бандам 11 мільйонів долярів, в рахунок яких вона видавала зброю і амуніцію. Ми не знаємо скільки тепер із 100 мільйонів долярів, асиґнованих на підривну діяльність проти Совєтського Союзу і країн народної демократії, відпустив пан-президент Труман петлюрівсько-бандерівським бандам, але ми добре знаємо народню приказку „який пан, такий і його слуга" (в залі сміх). „Немає сумніву, що слуг пана Трумана — петлюрівсько-бандеровских бандитів і ізвергів український народ знищить, як скажених собак".

З такої ситуації Корнійчук виводить слідуючу мораль: „Ось чому ми, українці, мусимо бути непримиренними до найменших проявів буржуазного націоналізму. На жаль, мушу сказати, що ми на Україні за останні роки послабили боротьбу проти рецидивів українського буржуазного націоналізму в літературі і мистецтві".

Корнійчук далі в своєму виступі ганьбив своїх київських колеґ, що не лише не викривали на його думку націоналістичних творів, але розхвалювали їх і популяризували. Дякував, що партія учить письменників уму-розуму, і що він і композитор вже переробили розкритиковану московською Правдою оперу „Богдан Хмельницький". Дякував Маленкову, який в своїй звітно-партійній доповіді виявився новооб'явленим теоретиком літератури, висунувши проблему „типічности в літературі і мистецтві". Свою доповідь Корнійчук кінчив оптимістичним запевненням, що „осяяні геніяльними ідеями великого приятеля совєтської літератури і мистецва товариша Сталіна" українські письменники напишуть твори, яких від них вимагає Кремль.

(Л Л)

Микола Чубатий

Перша наукова біографія Симона Петлюри

Писати біографії історичних постатей нової історії є нині звичаєм доволі поширеним серед історичного та журналістичного світу. Немає великої історичної постаті наших часів, щоб не мала вже своєї докладної біографії. Опис життя деяких політичних діячів являється нерідко ще навіть за їх життя. Тому справжню прислугу історії зробив проф. В. Іваниc, бувший прем'єр козацько-кубанського уряду, що взявся за написання джерельної історії життя Симона Петлюри. Властиво це перша історія найвизначнішої постаті української революції 1917 року та наступних років. Все, що досі появилося, це популярно-публіцистичні речі, призначені для читання широким масам, або відокремлені картини з життя тої постаті, що стала прапоровою особистістю нинішнього с а м о с т і й н и ц т в а. Словом „П е т л ю р і в щ и н а" охрестили російські большевики всяку боротьбу України за визволення з-під панування Москви; слово „петлюрівець" це найбільше проскрибоване слово у цілому совєтському словнику.

Большевицька пропаганда потрапила особу Петлюри опоганити клеймом антисемітизму; про антисемітизм Петлюри нині часто говорять і ці, що й самі не освідомляють собі, з якого джерела походить це клеймо, причіплене не тільки до людини політично глибоко ліберальної, але навпаки, до людини, що впродовж усього свого життя в жидівських співгромадянах України хотіла все бачити рівноправних сусідів, співгосподарів української землі.

Книжка Василя Іваниса **„Симон Петлюра — президент України"**, видана в Торонті 1952 року, (257 стор.) дає на всі питання петлюрівської проблеми вичерпну відповідь.

Автор описує життя С. Петлюри від його народження та дитячих літ в рідній Полтаві до його трагічної смерті. Він веде нас шляхом, як розвивалася національна свідомість Симона Петлюри ще в духовній семинарії в Полтаві, а потім як дозрівав та сталився національний характер військового героя української революції. Ми з ним в Києві, Львові, Петербурзі та Москві. Людина, не мавши спроможности правильним шляхом покінчити високих студій самоуцтвом досягає такої високої інтеліґенції, що академік Корш, приятель Петлюри з московських часів, росіянин, але щирий приятель визволення українського народу, рік перед вибухом російської революції так схарактеризував Петлюру, тоді редактора „Украинской Жизни": „Украинці самі не знають, кого вони мають серед себе. Вони гадають, що Петлюра визначний редактор, патріот, громадський діяч тощо. Це все правда, але не ціла правда. Петлюра —безмірно вищий за це, що про нього думають. Він — з породи вождів, людина з того тіста, що колись у старовину закладали династії, а в наш демократичний час стають національними героями".

Це слід підкреслити, бо надто часто в нас формальну освіту, набуту в високій школі, вище ставиться над саму індивідуальність, яка може виявити себе тільки в таких історичних та переломових часах, якими безперечно була українська визвольна боротьба 1917-1920.

В перших місяцях революції Симон Петлюра стає організатором та божищем україінізованого війська, щоби скоро стати активно у проводі, як член влади, як організатор Директорії, а скоро як начальник української держави.

Автор підкреслив відношення Петлюри до жидів та може аж надто широко накреслив підложжя, на якім відбувалися на території бувшої Росії жидівські погроми. Жидівські погроми властиво були явищем перманентним в часі цілої російської революції. Їх підсичували реакційні російські кола, що не маючи сили виступати активно до боротьби в обороні старого режиму, підсичуванням жидівських погромів кожночасному революційному режимові спричинювали багато клопоту та вносили заколот.

Жидівські погроми майже тої самої напруги, що в час проводу С. Петлюри, були й за російського Тимчасового Правительства в різних частинах бувшої Росії, а в Україні і за Центральної Ради, Гетьманату, Директорії чи коли Україна була під владою большевиків та білих росіян. Своє твердження автор попирає історичними фактами. Може ніяка влада не вела такої безоглядної боротьби проти погромів, як саме українська влада в час Директорії, а мимо того до ніякої влади не причіплено так багато болота антисемітизму, як саме до зненавидженої большевиками Петлюрівщини.

Багато місця присвячує автор глибоко відповідальній державницькій праці Симона Петлюри в часі провалу української державности під к о н ц е н трованими ударами большевиків та білих росіян. Прийшла еміґрація, побут Петлюри у Варшаві, Будапешті, Женеві та вкінці в Парижі.

Автор основно аналізує цей перстень большевицької конспірації, що був зорганізований Кремлем около особи Петлюри, що вкінці замкнувся около символічної особи українського самостійництва на вулиці Расін перед книжковою крамницею Джільберта в Парижі. Б о л ь ш е в и цький аґент Шварцбарт кладе кінець життю Симона Петлюри саме в той час, коли по приході до влади Пілсудського в Польщі большевики підозрівали, що може бути обновлена польсько-українська коаліція та новий похід на Київ. Замітне, що й в час подібного міжнародного положення згинув полк. Євген Коновалець.

Автор зібрав весь йому доступний матеріял, щоб доказати, що вбивник Петлюри був большевицьким аґентом. Нещастям для жидівсько-українських взаємин є, що в його обороні заанґажувалися поважні жидівські кола напевно протибольшевицького наставлення. Ця частина праці Іваниса найцінніша.

Наклепові а н т исемітизму Симона Петлюри автор присвятив непропорційно забагато місця, що не було потрібним, бо література, що вияснює гуманне та вповні ліберальне відношення Петлюри до жидів, це питання висвітлила понад всякий сумнів та є для людей доброї волі та шукачів правди вповні вистачальною. Людею злої волі й автор не потрапить переконати дарма що його докази є прямо розторощуючі.

Поминаючи деякі дрібні похибки та переочення ми можемо тільки висказати повне вдоволення, що саме ця книжка появилася в наші часи. Особа Петлюри це одна із тих постатей українського недавного минулого, яких заслуг ніхто не ставить в сумнів та яких глибоку ідейність та відданість справі визволення України признають всі землі України навіть ці, які Симон Петлюра, приневолений безвихідним положенням, мусів хвилево відступити ворогові, напевно з надією відзискати їх, коли українська державна влада стане сильною та правдивим господарем української землі.

Світозор Драгоманов

ЕВРОПЕЙСЬКА МОЛОДЬ СОЛІДАРИЗУЄТЬСЯ

Загроза кремлівського тоталітаризму, як відомо, спонукала свободолюбні сили вільної Західної Европи створити „Европейський Рух", який організував ряд організацій після „Европейського Конгресу" в Гаазі 1948 р.: „Французька Рада за Об'єднану Европу", „Европейська Ліга господарської співпраці", „Соціялістичних Рух за З'єдинені Держави Европи", „Нові европейські загони" (християнсько-демократичної молоді), „Европейська Спілка Федералістів" і „Об'єднаний Европейський Рух" на чолі з В. Черчилем.

Зрозуміло, що „Европейський Рух" і його гуртові члени не могли байдуже ставитися до молодих европейців, яких справа вільної об'єднаної Европи найбільше повинна цікавити, як громадян цієї майбутньої Европи. Щоб втягти молодь в „Европейський рух" восени минулого року в Парижі створено „Генеральний Секретаріят Европейської Кампанії Молоді", якому доручено виробити організаційну побудову, створити „національні комітети кампанії" і виробити її програму.

„Ця підготовча робота закінчилася на початку березня 1951 року зборами делеґатів „національних комітетів" разом з обсерваторами европейських рухів молоді і великих офіційних міжнародніх організмів, як Рада Европи і ЮНЕСКО (комітет виховання і науки Об'єднаних Націй, до якого не належить СССР). Це привело до створення Виконавчого Комітету Европейської Ради Молоді, який вступив в тісні взаємини з Европейським Рухом і застеріг собі широкі автономні права.

До Дирекційного Комітету Европейської Кампанії Молоді належать 7 членів від Ради Молоді і 7 членів від „Европейського Руху", серед яких виділяються своєю активністю такі особи, як П. Спаак, Речінґер (ген. секретар Европейського Руху), Коґон (голова ЦК Европейської Спілки Федералістів), А. Філі. До Европейської Ради Молоді належать представники 15-ти „національних к о м і т е тів", вклчаючи сюди Туреччину, але без Еспанії.

Дирекційний Комітет Европейської Кампанії Молоді розвинув широку діяльність особливо в ідеологічній ділянці, яку провадить через власний друкований місячник, „Молодь Европи", який спочатку виходив 5 мовами, а тепер вже 7-ома: французькою, італійською, німецькою, анґлійською, голляндською, турецькою й норвезькою. Місячник ілюстрований, такого формату як недільна „Свобода", розміром 8-12 сторін і містить керівні, виховні статті видатних діячів европейської культури, політичної, господарської і духової. Так, наприклад, професор Оксфордського університету Сальвадор де Мадаріяґа, голова Комісії Культури „Европейського Руху" і управи Европейського Центру Культури, написав статтю під заголовком: „Европа це перш усього наша культура". „Европа, написав С. де Мадаріяґа, це одно тіло, один дух, але 20 мозків і стільки ж сердець. Можна її порівняти з чудищем. Її двадцять мозків розчленюють її своїми невпорядкованими рішеннями і її двадцять сердець розривають її протилежними прагненнями . . .

Не одні уряди винні. За одним або двома виключеннями уряди західних держав це справедлива репрезентація їх націй і громадська думка їх підтримує, принаймні, коли йде про важливі справи. Віки ворожнечі і недовір'я створили страшні психологічні тини між країнами, які в дійсності тільки провінції одної й тої ж нації — Европи . . . Почуття роздільних доль загострює свідомість національного суверенітету. Це почуття шукає оправдання і знаходить його в площині політичній з таким наслідком, як цілковита неґація того факту, що для нас на майбутнє існує тільки одна доля, европейська доля".

С. де Мадаріяґа дає влучний довід: „Нерідко можна зустріти британських громадян, які зґоджуються, щоб твердити, що їх країна не може об'єднатися з Францією і з Італією, бо в цих двох країнах комуністична партія контролює третину виборчого тіла . . . Як ми можемо в'язати нашу долю з їхньою?" — питають вони. Але вони не усвідомлюють, що долі Великобританії, Франції й Італії на ділі злилися в одну. Від них отже не вимагають, щоб вони розділити долю французів і італійців, бо історія це вже рішила без їх відома, але вимагають, щоб вони зробили логічний висновок з цього факту і дали свою згоду на федеральні інституції, потрібні для того, щоб протиставитися новій ситуації. Так висунений довід, „оснований на великій пропорції комуністів у Франції та Італії переходить з „проти в „за" в дискусії про Европейську Спілку. „Веручи на увагу, що у всіх випадках", — могли б вони сказати — „що наша доля пов'язана з долею Франції й Італії, то стає тим швидше негайним сполучитися, щоб разом нанести поразку великій кількості комуністів серед них".

„Перш усього потрібний новий погляд при розборі проблеми. Але така зміна аж ніяк не порядку інтелектуального. Я швидше сказав би про поворот фронту: бо інтелектуальне зробило те, що могло вже тоді, коли воно визначило і склясифікувало дійсності, які творять европейську солідарність. Але ця солідарність ще не відчута европейцями, як живий досвід, який можна порівняти з національним патріотизмом . . . Як потерпілі від загибелі корабля, яких буря сполучила на плоті, европейці силою обставин в стані повної солідарности, яку ми могли би назвати „об'єктивною", але її відчута солідарність, краще — „суб'єктивна", наче не існує" . . .

Европейці повинні мати европейську свідомість. С. де Мадаріяґа доводить це так: „Який би не був обраний шлях, ми все приходимо до тої ж точки. Европа, будучи цілістю, повинна бути правлена як така. Щоб бути правленою як цілість, вона повинна бути правлена власним народом. Цей народ, отже, повинен усвідомити собі, що він европейський, а вже не британський або шведський, данський, а не голляндський. Це не справа політична чи господарська, ані навіть оборони, це справа культури. Політика це мистецтво можливого. Економія — це наука корисного. Культура — це почуття вартостей . . . Існування европейської культури, ясно визначеної, може бути найкращим доказом існування Европи".

(Докінчення буде)

О. Г.

ЧЕРВОНИЙ СКЕТЧ У СЛОВАЦЬКОМУ ВИКОНАННІ

(До восьмої річниці комуністичного путчу на Словаччині)

(25)

Зібравшись на чергову „військову нараду" ми прийшли до висновку, що зі своїм переїздом в Каменяни зробили велику дурницю. З Каменян ще тяжче було тікати, як з Ревуци, бо хоч частина партизан розбіглася по домах, або вибралася в глибші закутки Словаччини, та все ж у довколишніх лісах їх було досить. І замість одної проблеми: як тікати на захід взагалі, ми тепер мали ще й другу проблему: як дістатися по небезпечній дорозі до Ревуци? А часу гаяти було не можна: фронт посувався дуже скоро, і ми могли легко опинитися в руках не „початкуючих" словацьких партизан, а таки в руках „наших" комуністів, школених і перевишколюваних 27 років. З тими годі було грати комедії. З Каменян треба було втікати!

Але — куди? Як?

— Знаєте, що люди? — рішаю я. — Я піду до Ревуци.

На цей раз на мене накидаються ще гірше, як у Муранскій Длгій Луці:

— Та ви знаєте, що по лісах повно партизан?!!

— Та ви знаєте, що про вас говорять, що ви — німецька шпіонка?!.

— Та ви напевне не вернетесь!..

— Слухайте, мої кохані, — кажу. — Йти в Ревуцу мені зовсім не хочеться, і я не менше від вас знаю, чим це пахне. Але хтось мусить піти! Коли піде хто інший — я не піду!..

Але йти дійсно нема кому: мужчинам іти ще більше небезпечно, а з жінок могла б піти хіба Зіна, але на цей раз її чоловік заявив катеґорично, що не пустить.

— Правду кажучи, — сказав Іван Антонович, — нам треба, щоб хтось до Ревуци пішов, але я ні своєї жінки, ні своєї сестри не пустив би. Почекаємо ще пару днів: може наступлять якісь зміни, може автобус почне ходити . . .

І ми вирішили ще почекати . . .

Та минув цілий тиждень, а не змінилося нічого. Озброєні партизани, позбувшись першого страху, не криючись ходили селом, брали провіянт і йшли назад в ліси. Автобус не ходив. Решта було по-старому.

Одного вечора приходить до мене Іван Антонович з Ільком.

— Ви ще не зреклися свого наміру йти в Ревуцу? — питає інженер.

— Ні. Власне постановила йти завтра.

— Гм.. Знаєте, почуваю себе, як злочинець: вас не можна би було пускати, але... коли хочете йти — йдіть, тільки нікому нічого не кажіть, навіть нашим. Я зі свого боку даю вам найсвятіше слово чести, що коли б що до чого . . . розумієте?.. то ваших дівчаток беру на себе, як рідних дітей . . .

— О, Боже! Не робіть такої трагічної міни, бо я переконана, що зі мною нічого не станеться. Я виходжу завтра перед світом. Тільки . . . дороги я не знаю . . .

— Справді! — ляскає себе по чолі Іван Антонович. — Ох, дурні ж ми! Як же ви підете?!. Тут же більшу частину дороги треба йти наосліп! Ні, ви таки не можете йти!..

— О, — втручається в розмову Ілько, — це — ерунда! Дуже навіть просто! Я вам зараз намалюю плян, і зайдете простісінько. Ось дивіться: вийдете за село і . . .

Ілько незґрабною рукою малює мені „плян" і розказує докладно про всі орієнтаційні пункти, яких треба триматися. Іван Антонович щось із ним не годиться, але надтягають інші „члени клюбу", і ми, по попередній договорености, уриваємо нашу розмову.

Другого дня, ще зовсім поночі, вирушаю до Ревуци. Вказівки Ілька міцно сидять в моїй голові, тільки я якось не можу погодити їх з офіційною картою, котру знаю на пам'ять. Однак, щось кілометрів п'ять іду безпомилково. Та потім починаю блудити. Ількові вказівки щодо „лівої руки" приводять мене просто в непролазний мочар. А цього мочара не повинно бути. Вертаюся назад і починаю думати: Ревуца від Каменян положена майже просто на північ, а Ількові вказівки ведуть мене на південь. Треба йти на Суржок — село на самій горі. Але де він в біса той Суржок? „Підете потоком просто на гору" — казав Ілько. На півдні видно гори, але далеко. Отже, треба таки вертати на північ, якраз в протилежний бік від Ількової „топографії". Там дійсно видно в туманній мряці близькі гори.

Йду в протилежний бік. Дорога жахлива. Потік є, і не один, а з десяток. В де-котрих місцях можна перестрибнути, в де-яких треба йти вбрід. Але, нарешті, от і перша головна познака: щось ніби гребля і дві „пжеказкі" по боках. Зідхаю з полегшею і далі вже йду впевнено берегом потока. Довкола — старий ліс. Прохід одним берегом є неможливий, і я щокількадесят кроків мушу роззуватися і переходити через воду, але це вже дрібниці. В лісі ще вогко і темно, та веселе щебетання птахів, дзюрчання потока і урочиста краса ранку проганяють страх.

Іду, опанована своїми думками, і аж здригаюся від несподіванки, коли в кількох кроках від себе зауважую двох озброєних людей з червоними кокардами.

„Партизани!.."

— Добрій день правім! — вітаються партизани своєю співучою мовою.

— Добрій день правім! — відповідаю, опам'ятавшись

— Звідки ви, пані? — питають партизани.

— З Каменян.

— А куди йдете так рано?

— До Ревуци.

— До Ревуци?!. Та там же німці!

Я вдаю, що хочу плакати:

— Знаю, але що маю робити: лишила в Ревуці більшу половину своєї „батожини", і тепер напевне мені все пропаде . . .

— А, то ви — „утеченка"? — догадуються партизани.

— Так.

— А партізанов са не боіте? —

— Не, са не боім, — відповідаю відважно. — Німців боюся, а партизанів — ні. Словаки — добрі люди, вони мені нічого не зроблять.

Партизани вдоволені компліментом:

— Та, може, і німці вам нічого не зроблять, тільки ви не попадайтесь їм на очі.

— Добре.

— Но, то ідтє с Богом!

— С Богом! —

І я простую далі.

Дорога спинається вгору, де на самому шпилі розкинулось село Суржик. Черевики сковзаються на вогкому камінні, і йти дуже тяжко.

Через якийсь час на протилежному березі потока зустрічаю знову групу партизан чоловік з 7. На цей раз вітаюся перша, питаю, чи безпечно можна пройти до Ревуци, чи німці не стріляють подорожніх і повторюю їм байку з „батожиною". Партизани радять німців обминати, але зрештою є такої думки, що небезпеки великої нема. Потім помагають мені перейти потік, розказують, куди краще йти і прощаються.

В Суржоку перестрах і жалоба: під час пам'ятної нічної перестрілки забито молоду дівчину, і село досі не може отямитись з жалю. Це мені розказали в одній хаті, куди я, попросивши води, була запрошена на каву.

З Суржока дорога йде майже весь час вдолину, і я десь перед обідньою порою виходжу на шосе Єлшава-Ревуца. По дорозі проїжджають сюди і туди німецькі авта. Ще півтори години ходу і нарешті — Ревуца!

Біля самого в'їзду в містечко „розтрепані" „пжеказки" і дві спалені хати. В кількох дальших — повибивані вікна і поколупані стіни. Позатим — більших шкод нема.

(Продовження буде).

Лев Яцкевич

ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ

Модерна людина в добі радару, ракених рушіїв та великих політичних хвилювань не має часу слідкувати за ювілеями народин чи смерти її великих синів.

Все ж таки 500-ліття народин Леонардо да Вінчі найшло широкий відгук у цілому світі — від його місця народин, Італії до Америки включно. Майже у всіх більших містах Америки були улаштовані виставки його мистецьких картин та технічних задумів, які найбільше хвилювали відвідувачів. Бо хоч 500 років ділить нас від його народин, то його технічні задуми, немов народилися в нашій добі.

Складана пожежна драбина, машина до витискування монет, уладження до повітрохолодження, модель скорострілу, машинової гармати, гелікоптеру, літака та танка, це дуже мала частина з його великих технічних задумів.

Але Леонардо да Вінчі був не тільки великим інженером та винахідником, він був теж великим малярем, ботаніком, анатомістом, біологом, геологом, картографом, фізиком та математиком.

Важко сьогодні найти людину, щоб її природа обдарувала так широким діяпазоном вроджених здібностей, якими відзначає Леонардо да Вінчі. Почавши свою карієру, як маляр, постановив собі піднести професію малярства з ремесла до мистецтва і в тій цілі почав студіювати природу та анатомію.

Ці студії віддалили його від мистецтва та зблизили до стислих наук. Ставши науковцем Леонардо рішив написати енциклопедію знання, що охоплювала б усі ділянки людського знання, які почав ілюструвати своїми винаходами для підтвердження деяких законів природи. Але світ 16-го століття, в якому жив і творив Леонардо, не дорістоще до якого задумів та його величини, громадянство було поділене соціяльними барикадами на шляхту, панщизняників, купців та ремісників; а техніки та мистці були для виготовлювання мистецько - технічних фокусів в роді вогненних водограїв, скомплікованих годинників та алхеміїчних штучок. Одиноко в часі війни технік мав практичне примінення, як військовий інженер, для будування фортифікацій, виготовлювання плянів та мостових споруд.

В тому часі і серед таких обставин народився та творив Леонардо да Вінчі.

Леонардо да Вінчі не покінчив жадного університету чи академії, а одинокою його освітою крім народньої школи був кілька-річний термін у знаного фльорентійського механіка, маляра, архітекта та скульптора Верроччія. Треба згадати, що Верроччіо мав велике підприємство на той час включно з власною відливнею бронзу, в якому виготовляли статуї та пам'ятники простовані Верроччієм, так, що Леонардо мав нагоду не тільки пізнати засоби мистецької техніки, але теж інженерного ремесла.

По закінченні науки у Верроччія, Леонардо відкриває власну мистецьку робітню в Фльоренції, але не вміючи жити на зустріч смакові клієнтів — Леонардо шукає праці на дворі Сфорців в Мілані, в якому залишається майже двадцять літ (1482—1500). Двір Людвика Сфорца, міланського князя був, під кінець 15 сторіччя, одним з найбільш промінентних дворів в Европі.

Бо Людовик Сфорца, деспотичний володар-узурпатор та вбивник мав велике вичуття культури та мистецтва й був неперевершеним меценатом визначних науковців та мистців. У програму його вдавних принять входили релігійні та філософічні дискусії. Астрономи проповідували там свої нові відкриття, а цілі кадри мистців були запряжені до виготовлювання відповідних декорацій та диво вижей в роді скульптур з леду, тортів золочених, мальованих та перфумованих овочів та велеканських в формі твердинь, що співали жалісних мельодій, коли їх краяти було ножем. Жінка Сфорци княжна Беатріче д'Есте, мимо своїх 16 літ мала неперевершений талан до політичних інтриг, в що вона вплітала свого чоловіка. Людовик Сфорц — обожав її та обсипував її дорогоцінними дарунками, між якими була рідкісні дияманти, індійські шовки, карлики, малюнки, образи та поезії. В ту атмосферу люксусу та розпустності, ввійшов мерехтливий молодий фльорентієць Леонардо да Вінчі: маляр, музикант, архітект, фільософ та винахідник — для якого двір Сфорци був вимріяним середовищем.

В своїй оферті на посаду на дворі Сфорци, що находиться в одним з нюйорських музеїв — Леонардо зареклямував себе, як людину, що може виконати усе від „воєнної машини до родинного портрету" — а в час миру я можу — писав він збудувати теж кожну архітектуру споруду та попровадити воду з одної місцевости в другу.

Оферта Леонардо да Вінчі зістала прийнята, а він замешкав в люксусовій віллі та окружив себе в короткому часі кругом учеників та звелинників.

Тут на міланському дворі почав Леонардо свою всесторонну діяльність як маляр, винахідник, інженер та вдовецьць; статуї, фрески, фортифікації, водотяги, будова великого каналу, еркондишенінг в будуарі Беатріче, портрети її, її сина та великого числа двірських красавиць, оборотова сцена до двірського театру з нагоди шлюбу одного з Сфорців з Ізабеллею Арагонською, врешті понад тисячу сторінок енциклопедії знання, що її приготовляв та ілюстрував своїми винаходами — це тільки мала частина його творчости на Міланському дворі. На жаль всі більші задуми Леонардо мусів часто перериваги для виготовлювання різних декорацій та уладжень в роді печеного когута, що простягав крила, коли його було краяти ножем або золотого льва, що ревів на своїх задніх ногах та вонітував рожами, чи врешті світичого кришталевого глєбу, що грав гарні мельодії, коли його було обертати.

(Закінчення буде).

ЦЕНТРАЛЯ З.У.А.Д.К. У ВЛАСНОМУ ДОМІ

Дня 9 листопада 1952 р. відбулося посвячення і відкриття власного дому ЗУАДК у Филаделфії. Положений цей дім на протилежному боці дому Українського Горож. Клюбу, в якому і відбулась святочна програма. Зложена була вона з промови директора ЗУАДК-у д-ра В. Галана, з привітів від згаданого клюбу, УКК, УНС, православної церкви, УРС і багатьох інших організацій та з префінних пописів місцевої наймолодшої дітвори дитячого садку своїми деклямаціями і драматизованням співанками.

Др Галан накреслив перед присутніми образ поставання і розвою цієї нашої єдиної допомогової організації з міжнародним визнанням. Як то прийшлось на початку перемагати перепони, що здавались непереможними в тих медових місяцях американсько-совєтської дружби, бо виявилось напр. що якраз ті тодішні урядові відпоручники ЗДА обабіч Атлантику, котрі були найбільшими противниками постання і задеглизування ЗУАДК-у, опинились у СССР, звідкілля одержували вони і тоді свої доручення. Насвітленням взаємовідношення між Москвою і підсовєтською Україною може послужити ось такий факт: Управі започаткованого ЗУАД Комітету вдалось одержати від „міністра" совєтської України Мануїльського письменний дозвіл на пересилку грошевої допомоги до України для наших земляків. Але при спробі реалізації тієї допомоги, для чого треба було апробати совєтського представника у Вашингтоні, цей останній заявив: „Цей дурак не знав, що він зробив" — і дозвіл уряду підсовєтської України став безвартним.

Об'єм допомоги в висоті 1,200,000 дол., уділеної дотепер ЗУАДК-ом, сам по собі невеликий в порівнянні зі сумами інших аналогічних організацій і з потребами української скитальщини. Але він і релятивно і абсолютно величений, якщо узяти собі, як виглядала би справа нашої скитальщини, особливо ж щодо переселення, без тієї суми.

Перший етап допомогової сужби ЗУАДК-у потребуючим українцям всюдисущим, без огляду на їх будьяку церковну чи партійну приналежність, закінчений, а другий започаткований. Треба бажати і сподіватись, що активній його управі удасться перемогти всі перепони з таким же успіхом у майбутності, як і в минувшині, але що і жертвенність української спільноти не зменшиться, а побільшиться. Дальша обильна резерва на всі евентуальності сухих і мокрих років є передумово здорового і міцного фундаменту всякої допомогової організації. Тимбільше, що злиденне положення наших залишенців на ласку і неласку німців — а їх є понад 20,000 — здебільшого непрацездатних, хворих і з 4,500 дітей менше 3 років життя, не може не тронути щасливіших переселенців, котрі найшли в ЗДА працю, доробились власних домів і авт тощо. Їх жертва, хоч би лиш зарібком одинокого дня праці, причиниться до радісніщого росту, дітей і до зменшення смертности у дорослих. А кому не хотілось би дожити до змоги вернути до звільненого рідного краю? А залишені в Німеччині, позбавлені опіки ІРО і окупаційних влад, потребують матеріяльної, правної і моральної опіки та допомоги з боку ЗУАДК-у більше як дотепер.

У вужчому крузі бувших і теперішніх співпрацівників ЗУАДК-у в гостинному домі панства Галанів закінчилося це небуденне свято старої і нової іміграції в дусі такої єдности, яка потрібна і всій нашій скитальщині обабіч океанів.

Василь Косаренко-Косаревич.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„Жізнь за царя" в київській опері поставлена з нагоди „місячника совєтсько-болгарської дружби". „За час двотижневих гастролів в СССР болгарські артисти дали шість концертів у Москві і три концерти в столиці України, зустрілися з майстрами мистецтв, театральною і музичною громадськістю Москви і Києва. З вийнятковим успіхом народний артист, лавреат димитровської премії Михайло Попов виконав партію в опері „Іван Сусанін" (опера Глінки „Жізнь за царя", перейменована на „Іван Сусанін") в постанові київського театру опери і балету". (Рад. Укр." 8 жовтня).

Комуністи в командному складі совєтської армії. „Совєтська армія має досвідчені кадри генералів і офіцерів, безмежно відданих справі Леніна-Сталіна, що пройшли сувору школу вітчизняної війни. Про високі якості нашого офіцерського складу свідчить той факт, що біля 90% офіцерів, починаючи від командантів сотень, приймали участь у великій вітчизняній війні. Комуністи і комсомольці серед офіцерів і генералів складають 86,4%... совєтська армія посідає численні офіцерські кадри резерви, які мають потрібну військову підготову. Біля 60% цих офіцерів перейшли школу великої вітчизняної війни". (З промови маршала і міністра військових справ СССР Васілєвского, „Правда" 10 жовтня).

Син братовбивця дякує Сталінові за „визволення". Намісник Москви на Україні, секретар КП(б)У Мельников в своїй промові на 19-му з'їзді ВКП(б), дякуючи „великому збирачеві українських земель в одну українську соціялістичну державу, батькові Сталінові", запевнив, що „ми добре знаємо, що головною умовою наших дальших успіхів у господарському і культурному будівництві є марксистсько-ленінська підготова кадрів, їх ідейне загартування, комуністичне виховання трудящих, непримиренність до всяких проявів ворожої ідеології і особливо проявів українського буржуазного націоналізму", що пшениця, цукор, вугілля, метал і інші блага землі і праці українського народу будуть Москві плисти з усе зростаючою силою і збільшеною кількістю, та в оправдуюче-похвальному тоні оповів таке: „Українська письменниця Ольга Кобилянська в повісті „Земля" змалювала картину тяжкої долі селян західньої України, їх боротьбу за клаптик власної землі... В цій повісті описано справжній випадок, що стався в селі Димка, нинішнього Глибоцького району, Чернівецької області, де син місцевого селянина Саза Жижиян, щоб одержати надіал батьківської землі, вбив свого брата. Чотири роки тому в цьому селі був створений колгосп. При врученні колхозові акта на вічне користування землею колхозник Іван Жижиян — син Сави, сказав: „І ось вона, та земля, за яку вовком дивився сусід на сусіда, піднімав руку брат на брата. Лихі часи, коли земля була злою мачухою селянина, відійшли в минуле. Тепер для нас усіх вона стала рідною матір'ю. За все це ми дякуємо нашому великому вождю і вчителю товаришеві Сталінові!", на залі „оплески". („Рад. Укр." 9 жовтня).

Число комуністів в західних областях України і Білорусі. На з'їзді ВКП(б) в доповіді мандатної комісії повідомлено, що в західних областях України зараз є понад 100 тисяч комуністів, в західних областях Білорусі близько 33 тис. комуністів, в Латвії 50 тисяч, в Литві 36 тисяч, в Естонії близько 31 тисяч. („Рад. Укр." 9 жовтня).

(„Українська Думка")

Вступайте в члени УНСоюзу!

Над свіжою могилою о. Антона Лукомського

Під сумерк літа, 19-го вересня ц.р., відійшов від нас у вічність незабутній наш душпастир, отець АНТІН ЛУКОМСЬКИЙ. Далеко від своєї рідної Батьківщини замкнув свої очі невтомний працівник релігійного та культурно-громадського життя.

Над свіжою Його могилою перед нами зарисовується Його життєвий шлях, що був шляхом праці, жертв і трудів для Церкви та для знедоленого українського народу. Покійний народився 9 червня 1895 року в селі Черниці, повіт Жидачів, на Західно-Українських Землях, де батько Його в той час був управителем місцевої школи.

Покійний, вже від наймолодших років, брав активну участь у громадському житті. Будучи учнем гімназії в Перемишлі, він вибивається своєю працею як на терені гімназії так і серед нашого селянства. Бажання служити народові заставило Його вступити до Духовної Семінарії, яку закінчив у Львові в 1923 році. Після закінчення студій і одержання священичих розпочинає працю душпастиря та вчителя на національній ниві.

Вплив і праця цієї благородної Людини ще на довго буде відчувати Долинщина, де в селі Лолин він був майже десяток років парохом. На руїнах темноти, проломивши байдужість до громадських справ, місцевого населення, здвигає Він там організації, доми „Просвіти" і церковні братства. Зі словом про любов до Бога котилися Його чарівне та глибоке слово про любов до України та працю й жертви для Неї.

Дотик Його серця, розуму та рук відчула згодом Жидачівщина, де Він в 1931 році стає парохом у селі Гніздичеві. І там, скоро після Його приїзду, залунала пісня нашої організованої молоді, здвигнулася будова „Просвіти", зорганізовано „Кружок Сільського Господаря" та молочарню. За цю жертвенну працю місцеве населення відплачується Йому любов'ю та довір'ям до Нього, а по лінії церковної адміністрації дістає титул і функції містодекана жидачівського деканату.

На стійці душпастиря і культурно-громадського діяча пок. о. Антін Лукомський стояв мужно і в лихоліття большевицької окупації 1939-41 року та згодом за часів німецької окупації. Не зломили Його ні шикани ні терор, що їх було так багато.

Велика хвиля еміграції на захід в 1944 році викидає також Покійного поза межі рідної Батьківщини. Відкривається тернистий шлях скитання, що на ньому Він далі намагається всіми силами працювати для Церкви та українського народу.

Вирвавшися чудом з большевицького оточення на терені Мадярщини, Покійний, разом з рідними, пробивається в 1945 році на територію Німеччини та поселяється в українському таборі Міттенвальд, де стає парохом і організатором цього нашого національного острова серед чужого моря.

У 1950 році Покійний дістає, разом зі своєю Родиною, афідевіт на виїзд до ЗДА та у звязку з тим переїздить до Функ Казерне в Мюнхені. Але й тут не забуває він за своїх вірних і за свою громаду. В тому таборі він не лише працює як парох але одночасно допомагає переселенцям у різних трудноцах і клопотах. Крім обов'язків в таборі Функ-Казерне, Він відвідує часто табір Шляйсгайм, де відправляє Богослуження та виконує інші обов'язки душпастиря.

Еміграційна хвиля занесла о. Антона Лукомського на тисячі миль від Його Батьківщини і від Його парафій на рідних землях. Доля судила Йому Шікаго. Прибув Він сюди, хоч і не так старий, але вичерпаний довгою важкою працею та жорстоким скитанням. Важка хвороба прикувала Його до ліжка та довго не давала Йому змоги робити те, що Він так любив — активно служити Христові та своїй Батьківщині. Невгнута смерть чекала на Нього. А великий душпастир і каменяр на службі своєї Батьківщини слав свої молитви до Бога, намагаючись у цей спосіб докінчувати своє діло тут — на землі.

Не стало між нами о. Антона Лукомського. Перестало битися Його серце, перестали працювати Його руки та благородний ум. Але і Його діла, Його слова потіки жиуть в Україні на сліду Його важкої праці. Він живе та житиме у серцях людей, для яких Він був пастирем, другом і громадським провідником.

ЩИРИЙ ДРУГ.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим краïнам та нашому поневоленому українському народові!

Спорт

СПОРТОВИЙ ЗМАГ ПЛАСТУНІВ В НЮ ЙОРКУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Молодь Пластової Станиці в Ню Йорку використала день виборів для продовжування Міжкурінного Спортового Змагу. А саме відбувся турнір столової сітківки, який виказав сильну заавансованість пластунів в цьому спорті. Цей потішний факт слід завдячувати Кружкові Пластприяту в Ню Йорку, який придбав для пластунів стіл і виряд столової сітківки і цим дав змогу пластунам вправляти цей шляхотний спорт.

Переможцем турніру вийшла збірна дружина, складена з членів Підготовчого Куреня Старших Пластунів „Сіроманці" і Самостійного Гуртка Старших Юнаків „Чорні Коти". Склад цієї збірної: Хухра, Заяць, Український, Клюфас. Ця перемога висунула „Збірну" на перше місце в загальній табелі і майже запевнила їй перше місце в кінцевій табелі.

Приємну несподіванку турніру справили змагуни Куреня Юнаків ім. Івана Мазепи в складі: Шмотолоха, Шпон, Василькевич, Бережницький. Вони ставили завзятий опір „Збірній" і програли з нею тільки 3:2 на партії. Зате з Куренем Старших Пластунів „Червона Калина" дружина юнаків виграла переконливо 5:0 на партії і цим здобула друге місце. „Червона Калина", яка виступила в складі: Сохан, Томоруґ, Струтинський, Воловодюк, програла свої змагання зі „Збірною" 4:1, і задовольнилася останнім місцем.

Поодинокі висліди: „Збірна Сіроманці і Чорні Коти" — „Курінь ім. Івана Мазепи" 3::2 на партії, 7:4 на сети. „Збірна Сіроманці і Чорні Коти" — „Червона Калина" 4::1 на партії, 8:3 на сети. „Курінь ім. Івана Мазепи" — „Червона Калина" 5:0 на партії, 10:1 на сети.

Я. Паливода

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

Сиракюз, Н. Й.

ГІСТЬ З ЕВРОПИ

У суботу, 1 листопада, українці м. Сиракуз зустрічали представника екзильного уряду України, заступника голови УНРади п. О. Бойдуника. З цього приводу в залі Народного Дому було влаштоване віче, на якому представник уряду розповів про сучасний стан наших визвольних змагань. Переказавши головні етапи визвольних змагань за останні часи, він спинився на ролі, що в цих змаганнях відограє українська еміґрація і детально вияснює головні перешкоди, які тормозять розвиток їх саме тепер. „Ми знаємо, — каже п. Бойдуник, — що поки живуть люди, завжди будуть розходження в їх думках, в їх переконаннях, в їх поглядах і реагуванні на ту саму ж подію, на той самий вчинок. Так було, так є і так буде, бо лише при цій умові забезпечений розвиток, прогрес. І це треба прийняти, як основну властивість людини, як її незаперечне право. А звідціля робимо висновок: переконання і думки людини треба толерувати, мусимо намагатись переконати людину в хибності її думок і в переважі, більшій доцільності виших власних міркувань. Але коли це вам не вдається зробити, ви не повинні на інакше думаючу людину дивитись як на ворога, твердо пам'ятаючи, що лише в єднанні всіх українців, незалежно від їх політичних переконань, ми зможемо досягнути своєї головної мети: добитись створення Суверенної Української Держави.

Другою перешкодою в нашій успішній роботі є намагання наших ворогів розсварити нас. Наша історія дає цьому ґрунт, бо ми ще недавно знаходились під окупацією аж п'яти держав і тому маємо різні впливи, що створили різні переконання в окремих частинах нашого народу. Нас різнить віра, територіяльне походження, стан розвитку, нас різнить давність нашого поселення тут, нас різнить і еміґраційний стан, бо є політичні еміґранти, що живуть на правах азилю, і є еміґранти, що вже зробились громадянами Америки, нас різнить вік і працездатність, уміння пристосуватись до нових обставин і саме це використовує наш ворог, щоб нас розсварити, натровити один на другого. Правда, тепер увесь наш народ є під п'ятою одного окупанта і це допомагає нам об'єднати всіх українців.

Після 5. Конґресу Американських Українців, після З'їзду Комітету Українців Канади, після наших масових маніфестацій, де були присутні українці різних переконань, з різних частин нашої території, ми можемо твердити, що ворогові таки не вдалось розсварити нас, але ніколи не слід забувати, що ворог завжди намагатиметься знову і знову провести це в життя, бо саме на тактиці: „Діли й пануй" побудована його сила.

Нарешті третьою перешкодою нашою є матеріяльна незабезпеченість наших центральних установ. Ясно, що ми ще не є сильними в матеріяльному відношенні, але те мінімум, що ставлять нам наші центральні установи, ми можемо успішно виконати, а це вже дасть базу для успішного просування всіх нас до нашої основної мети: звільнення нашого народу від окупанта. Ми завжди мусимо пам'ятати, що наш ворог розпоряджає колосальними ресурсами, які він видавив у нашого ж народу там, „у „земному раю", але він не має морального співчуття у пригноблених ним народів і саме це є його найслабше місце. Ми знаємо, що наш народ з нами, що саме на нас він покладає всі свої надії, але цього не досить — треба ще мати бодай мінімальну матеріяльну базу. І саме тому кожен мусить сплатити свій національний даток до Українського Конґресового Комітету, кожен мусить передплатити позику визволення, яку випустила Українська Національна Рада."

Далі доповідач спинився на міжнародному значенні правильної розв'язки українського питання, яке на сьогодні перестало вже бути внутрішньою справою Росії, стало питанням світового значення. Над правильною розв'язкою цього питання сьогодні думають провідні мужі майже всіх держав і саме тому кожен мусить пам'ятати, що головним нашим і при тому беззаперечним шансом є існування екзильного уряду. Тільки вважаючи цей уряд законним, бо його вибрав сам народ, ми можемо боротись проти існуючого маріонеткового уряду УССР, тільки за цієї умови ми можемо добитися заміни маріонеток справжніми представниками нашого народу. Склад нашого екзильного уряду може змінюватись і зміна його — це наша внутрішня справа, яку ми самі вирішуємо, але існування нашого екзильного, законного уряду, це справа міжнародного значення і цього жаден українець не повинен забувати.

На закінчення своєї доповіді п. Бойдуник всебічно і детально висвітлив пляни і шляхи, що їх намітив наш уряд на майбутнє і зазначає, що основна сила уряду є в тому, що він спірається на всю без виключення українську еміґрацію, де б вона не була і яких переконань вона б не була. Без цієї передумови уряд є безсильний — він мусить мати всебічну підтримку всієї нашої еміґрації тоді, і тільки тоді ми досягнемо своєї мети — Соборної Української Держави.

Голова віча . Пігуляк прохав присутніх використати присутність представника уряду і задавати йому питання, які б прислужились до вияснення і уточнення сучасного стану визвольної боротьби і разом з тим спричинились би до дальшого з'єднання українських сил в боротьбі з головним ворогом. Даючи відповіді на поставлені питання, представник УНРади виявив великий організаційний хист та неабиякий досвід і такт, тому саме це прислужилось для дальшого об'єднання української громади м. Сиракуз, що ми й бачили на принятті, улаштованому гостеві з Европи.

Під час віча, за пропозицією голови п. Пігуляка, була переведена збірка грошей, які пересилаються до наших центральних установ.

О. Ч.

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

ЗА 1952 РІК ВПЛАТИЛИ:

Листа ч. 9 (По день 21. жовтня 1952).
(Закінчення).

НЮ ЙОРК:
Олбані: Лев Гречаник, інж. $25; Марта Гречаник $10.
Амстердам: По $10: Олександер Береза, Борис Боднарчук (1951), Володимир Гололюк, Василь Ільницький, Василь Яремишин, Володимир Крамар, Іван Мандро, Пилип Сосик.
Асторія: По $10: Роман Гойдиш, Тессі Мотрук.
Обори: Володимир Ракуш $5.
Болстон Спа: Петро Паращук $5.
Бінґгемптон: Петро Добрянський $10.
Бронкс: Інж. Володимир Дячук $10; Софія Брелюс $5.
Бруклин: По $10: В. Нискоклон, Остап, Савчинський, МаріяВолічинська.
Боффало: Михайло Шміґельський $10; М. Дутчак $5.
Калвертон, Л. Ай.: По $10: Марія Вівчар, Микола Вівчар.
Коговз: Григорій Кушнір $10.
Елмайра Гайтс: о. Дмитро Федасюк $10.
Гадзон: Конрад Ґусак $10; В. Бородієвич $6.
Меттітак: Н. Худяк $2.
Мидлетави: д-р Зенон Каратницький $10.
Ню Йорк Сіті: Спиридон Щеснюк $20 (1951 і 1952 рр.). По $10: Ярослав Андрусенко, Володимир Барагура, Михайло Вілян, Анна і Петро Дармограй, Павло Червоняк, Михайло Думка, Євґен Головко, Євген Гречило, Степан Юрчинський, Надія Юрчинська, Анна і Володимир Костюк, Мирослав Кучма, Олекса Майдан, інж. Володимир Маґун, Анна Маркевич, Ілько Мицко, Андрій Стахів, Володимир Сушків, Іван Тимців, Дмитро Залізняк, Стефанія Жуковська; Роман Стець $5; М. Микита $1.
Н. Тоневада: Михайло Середич $10.
Рачестер: По $10: Теодор Чорнописький, Михайло Яремчук, Андрій Яріш, Микола Костинюк, Іван Крамарчук, Петро Кушнір, Ярослава Левицька, Юрій Левицький, Іван Неґребецький, Анна Печак, Михайлина Печак, Володимир Приймак, Карло Смеречинський, Ліда Стрижаченко, Петро Стрижаченко, Любомир Зобнів; Анатоль Довгалюк $5.
Ріджвуд: Тереса Шарко $10.
Ром: Іван Тибінко $10.
Скенектеди: Мирон Бучак $10.
Сиракюз: По $10: Володимир Мельничук, В. Войчук.

ОГАЙО:
Клівленд: По $10: Гр. Ґалан, Григорій Головка, Василь Якимець, Марія Кукіз, Марко Мельнишин, Микита Нестеренко, Володимир Сніґуровський, Михайло Сикета; по $5: Лен Рубінґер, Володимир Рубінґер.
Елірія: Микола Сухарчук $10.
Ліма: д-р Михайло Яремчишин $10.
Лорейн: Петро Івасишин $10.
Юрихсвилл: Іван Стець $15.

ПЕНСИЛВЕНІЯ:
Аллентавн: Никола Сиванич $6.
Феррл К. Проська $1.
Жанет: Михайло Степаник $10.
Ляйбрери: П. Котов $2.
Моннсін: Франк Янковський $10.
Филаделфія: Іван і Тетяна Коваль $20; по $10: Антін Федорович, Йосиф Гуменюк, Дарія Меґик, Стефан Музика; по $5: Василь Кривлюк, Анна Щур.
Піттсбурґ: Іван Шиян $10.
Зейр: Марія Войко $10.
Титусвилл: Іван Вегень $5.
Йорк: Степан Сидор $5.

ВИСКАНЗИН:
Милвокі: По $5: Василь Яремчук, Іван Оліяр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що побір вкладок буде в неділю, 16 листопада від год. 12—2-ої. Також будемо приймати вкладки в суботу 15-го від год. 7:30—8-ої ввечорі під ч. 847 Н. Франклин вул. — О. Штогрин, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332 повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 15 листопада, в год. 7. ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори членів від. 457 відбудуться в неділю, 16. листопада, в год. 7. ввечорі, в долішній галі Літ.-Мист. Клюбу (149, Second Ave.) Після зборів о год. 8. веч. доповідь голови Культ. Осв. Комітету п. О. Литвиненка на тему: „Американські правила доброго тону". Управа відділу запрошує усіх членів взяти участь в зборах і доповіді — В. Кіна, предс.; І. Шумилович, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила і Методія, від. 86 відбудуться в неділю, 16. листопада, по Службі Божій де звичайно. Проситься всіх членів прийти на час і вирівняти свої вкладки і даток на Союзівку. — Р. Сайкевич, предс.; П. Саламаха, рек. секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка, 97 відділ повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. листопада, о год. 2. по пол., в приміщенні шкільної залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Hope Ave., Passaic, N. J. Присутність всіх членів обов'язкова. — П. Величко, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" 430 відділ подає до відома, що побір складок, датків на Оселю УНСоюзу і датків Національного Фонду відбудуться в неділю, 16. листопада, в год. 12. до 2. по пол., в Укр. Клюбі, при 847 N. Franklin St. Просимо прибути громадно і вирівнати свої зобов'язання. — О. Вакай, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. листопада, о год. 2. по полудні, в У. Н. Домі при 237 Hope Ave. З огляду на дуже важні справи членські вкладки вже будуть прийматися перед зборами, тому просимо прийти на час. Просимо всіх тих, що ще не зложили своєї жертви бодай $1 на Союзівку, щоби вплатили на тих зборах, бо це є обов'язок кожного члена. — В. Марущак, рек. секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society Branch 259, will be held Sunday, November 16, 1952 at Church Hall, at 4952 So. Paulina St., at 2:00 P.M. — P. Trusiak, Rec. Sec.

ТАРЗАН, ч. 2953. В засідці.

„Добре зроблено, Люкаже! Ти позбувся того лева так досконало, як раз свиснути, Б. Ґорадже". „Тепер не час на хвалу... Ходімо! Ми мусимо йти!"

О'Рорке і Люкаг поспішають вздовж лісової стежки аж до присмерку... Люкаг підносить руку, остерігаючи.

„Тихо! Ці два — це з патрулі! Якщо їхні слони занюхають нас, то ми пропали!"